

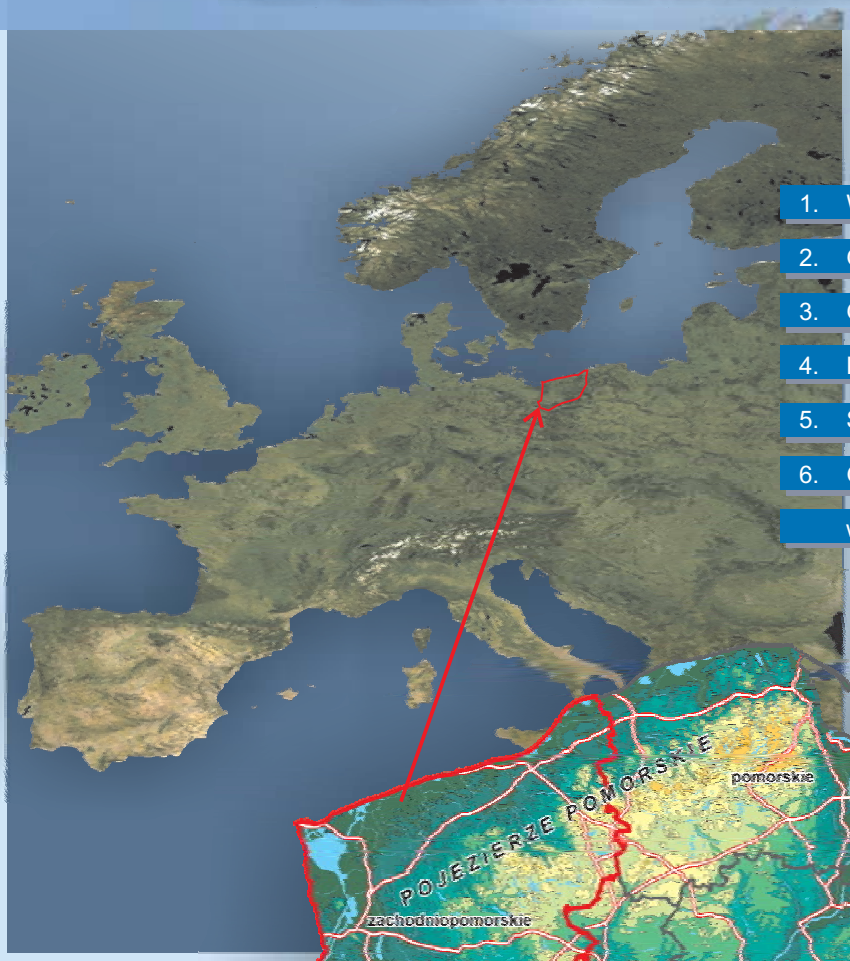

EKOFIZJOGRAFIA

DO
PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO
/skrót/

SZCZECIN 2010

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE DO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO - SKRÓT

1. Wstęp 1
2. Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego 1
3. Obszary chronione 8
4. Kopaliny 9
5. Szata roślinna i świat zwierzęcy 10
6. Główne kierunki zagospodarowania województwa w wyznaczonych jednostkach krajobrazowych 12

Broszura pod redakcją Regionalnego Biura Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego:
Stanisław Dendewicz (Dyrektor Biura),
Magdalena Racinowska-Ratajska (Główny Projektant),
Natalia Korwin-Piotrowska,
Tomasz Zieliński,
Marek Wiśniewski
wydawca: Województwo Zachodniopomorskie – RBGPWZ,
współfinansowanie: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie,
wydanie I, nakład – 500 egz, ISBN 978-83-931887-0-3

W ekofizjografii zostały wykorzystane m.in. opracowania:

Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego – t. I-VI; materiały niepublikowane, Szczecin 2010; Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie pod kierunkiem Damiana Spieczyńskiego

Ryszard K. Borówka, Stanisław J. Musielak; Uzupełnienie opracowania fizjograficznego do Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego województwa zachodniopomorskiego; materiał niepublikowany, Szczecin 2010

Jerzy Tokarski; Przyrodnicze uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego; materiał niepublikowany, Szczecin 2009

Dorota Dybkowska-Stefek, Małgorzata Pluta; Opracowanie hydrograficzno-hydrologiczne województwa zachodniopomorskiego; materiał niepublikowany, Szczecin 2009

Oddział Pomorski Państwowego Instytutu Geologicznego pod kierunkiem Andrzeja Piotrowskiego; Waloryzacja zasobów wód podziemnych i złóż surowców mineralnych oraz kwalifikacja geozagrożeń na obszarze województwa zachodniopomorskiego – - materiały dla potrzeb opracowania ekofizjograficznego do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego woj. zachodniopomorskiego; niepublikowane, Szczecin 2008

Zbigniew Polewka; Charakterystyka gleb województwa zachodniopomorskiego; materiał niepublikowany, Szczecin 2007

Czesław Koźmiński, Bożena Michalska, Małgorzata Czarnecka; Klimat województwa zachodniopomorskiego; Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński; Szczecin 2007

Ryszard K. Borówka; Uwarunkowania geomorfologiczne województwa zachodniopomorskiego, Warunki hydrograficzne województwa zachodniopomorskiego; materiał niepublikowany, Szczecin 2006

1. Wstęp

Fizjografia (physis - natura, grapho - piszę) to dyscyplina naukowa, która zajmuje się kompleksową charakterystyką warunków naturalnych danego terenu. Jej zadaniem jest inwentaryzacja i analiza poszczególnych elementów środowiska geograficznego oraz bonitacja i kwalifikacja przydatności badanego obszaru, w różnym stopniu przekształconego przez człowieka, w celu dostosowania środowiska pod różnego rodzaju inwestycje. W opracowaniu analizowane są: rzeźba terenu, podłoże geologiczne, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, gleby, procesy geodynamiczne, szata roślinna oraz świat zwierzęcy. W 1980 r. (W. Różycka) został wprowadzony termin ekofizjografia poszerzający kierunek badań o część biotyczną oraz prognozę zmian po realizacji inwestycji.
Niniejsza broszura zawiera skróconą wersję „Opracowania ekofizjograficznego" wykonaną na potrzeby planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

2. Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego

Województwo zachodniopomorskie leży w północno-zachodniej części Polski. Region położony jest na Pobrzeżach Południowobałtyckich: Szczecińskim i Koszalińskim oraz na Pojezierzu Pomorskim (części Pojezierzy Południowobałtyckich). Charakteryzuje się młodoglacjalną rzeźbą terenu. Powierzchnia województwa wynosi 22 892 km^2, co stanowi 7,3 % powierzchni Polski. Obszar ten obejmuje również morskie wody wewnętrzne polskiej części Zalewu Szczecińskiego oraz fragment rzeki Odry jak również cieśniny rzek Dziwny i Świny. Znaczna część województwa obejmuje krainę historyczno-geograficzną Pomorze Zachodnie. W latach 1950 - 1999 większość obecnego obszaru stanowiły województwa szczecińskie i koszalińskie. Przez teren województwa, od Trzęsacza w kierunku Stargardu Szczecińskiego, przebiega 15 południk, według którego wyznacza się w Polsce czas zimowy, będący zarazem miejscowym dla tego południka.

Województwo zachodniopomorskie leży nad Bałtykiem. Sąsiaduje z trzema województwami: od południa z lubuskim, od południowego wschodu z wielkopolskim, od wschodu z pomorskim. Zachodnią granicą jest granica państwowa z Niemcami. Ze względu na położenie geograficzne województwo charakteryzuje się unikatowymi walorami naturalnymi i różnorodnością krajobrazową. Przygraniczne umiejscowienie oraz dostęp do morza stanowią niewątpliwy atut w skali kraju.

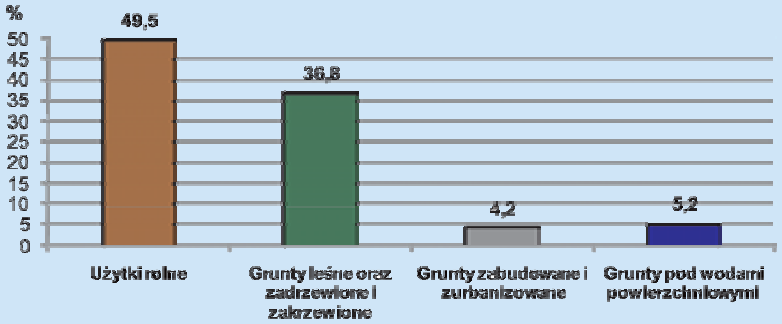
Województwo zachodniopomorskie graniczy z:

- Morzem Bałtyckim (188,9 km) - na północy,
- Republiką Federalną Niemiec - Meklemburgią-Pomorzem Przednim i Brandenburgią (188,9 km) - na zachodzie,
- województwem lubuskim (216,9 km) - na południu,
- województwem wielkopolskim (197,4 km) - na południowym-wschodzie
- województwem pomorskim (190,9 km) - na wschodzie.

Najdalej wysunięte punkty województwa zachodniopomorskiego to:

- na północy (szerokość geograficzna północna)- gm. Postomino 54° 34'09",
- na południu (szerokość geograficzna północna)- gm. Boleszkowice 52° 37'29",
- na zachodzie (długość geograficzna wschodnia) - gm. Cedynia 14° 07'22",
- na wschodzie (długość geograficzna wschodnia) - gm. Biały Bór 16 58'45". °

Struktura użytkowania ziemi

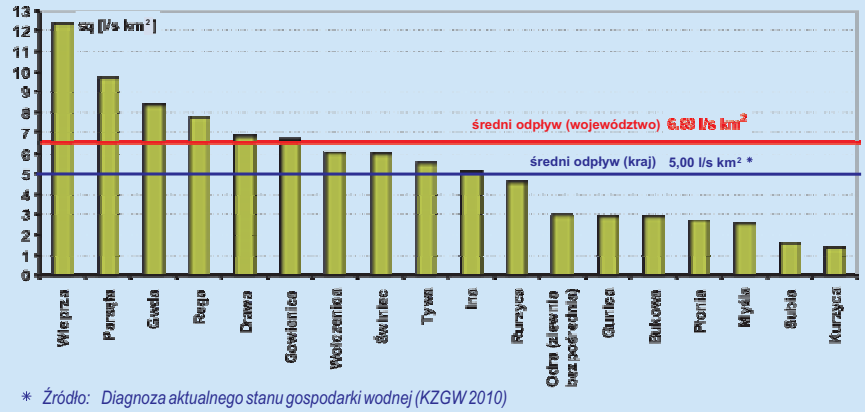

Źródło: Rocznik statystyczny GUS: Ochrona środowiska 2009 r. Leśnictwo 2009 r

Wody

Średnioroczne odpływy jednostkowe w zlewniach rzek województwa zachodniopomorskiego wyznaczone dla wielolecia 1981-2000

* Źródło: *Diagnoza aktualnego stanu gospodarki wodnej (KZGW 2010)*

Źródło: www.ukho.gov.uk

Planowanie przestrzenne na morzu

Do uporządkowania działań na morzu, zarówno na jego powierzchni jak i na dnie, jest plan zagospodarowania obszaru morskiego oraz nadanie temu dokumentowi odpowiednich ram prawnych. Podstawą i warunkiem planowania przestrzennego na morzu jest zinwentaryzowanie Bałtyku pod względem przyrodniczym, jak i pod względem występowania różnych, często sprzecznych interesów gospodarczych (rurociągi przesyłowe, kable podmorskie, sieci transportowe czy trasy przepływu statków, itd). Morze Bałtyckie jest akwenem o znacznym spływie wód rzecznych i utrudnionym dopływie wód oceanicznych, co w konsekwencji wpływa na zwiększenie zanieczyszczeń jego wód. Jest to jeden z najistotniejszych problemów w procesie planowania. Ponad to pod uwagę należy wziąć potrzeby turystyki i rekreacji , obszary cenne przyrodniczo, miejsca występowania wraków i innych utrudnień nawigacyjnych, obszary występowania surowców mineralnych i kopalnych, łowisk, a wreszcie miejsca pod lokalizację inwestycji infrastrukturalnych, np. farm wiatrowych.

W porównaniu z innymi obszarami Polski województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się znacznymi zasobami wód. Składają się na to wody gruntowe, bogata sieć rzeczna, jeziora, Zalew Szczeciński.

Średni roczny odpływ jednostkowy w latach 1981-2000 dla województwa zachodniopomorskiego szacowany był na ok. 6,7 l/s km^2, co daje przeciętnie w roku objętość ok. 4,8 km^3 wody. Z obszaru województwa zachodniopomorskiego stanowiącego 7,3% ogółu powierzchni kraju odpływa 7,7% całkowitej ilości wód. Największe wartości odpływu jednostkowego występują w części zachodniej Przymorza, najmniejsze zaś w rejonie dolnej Odry.

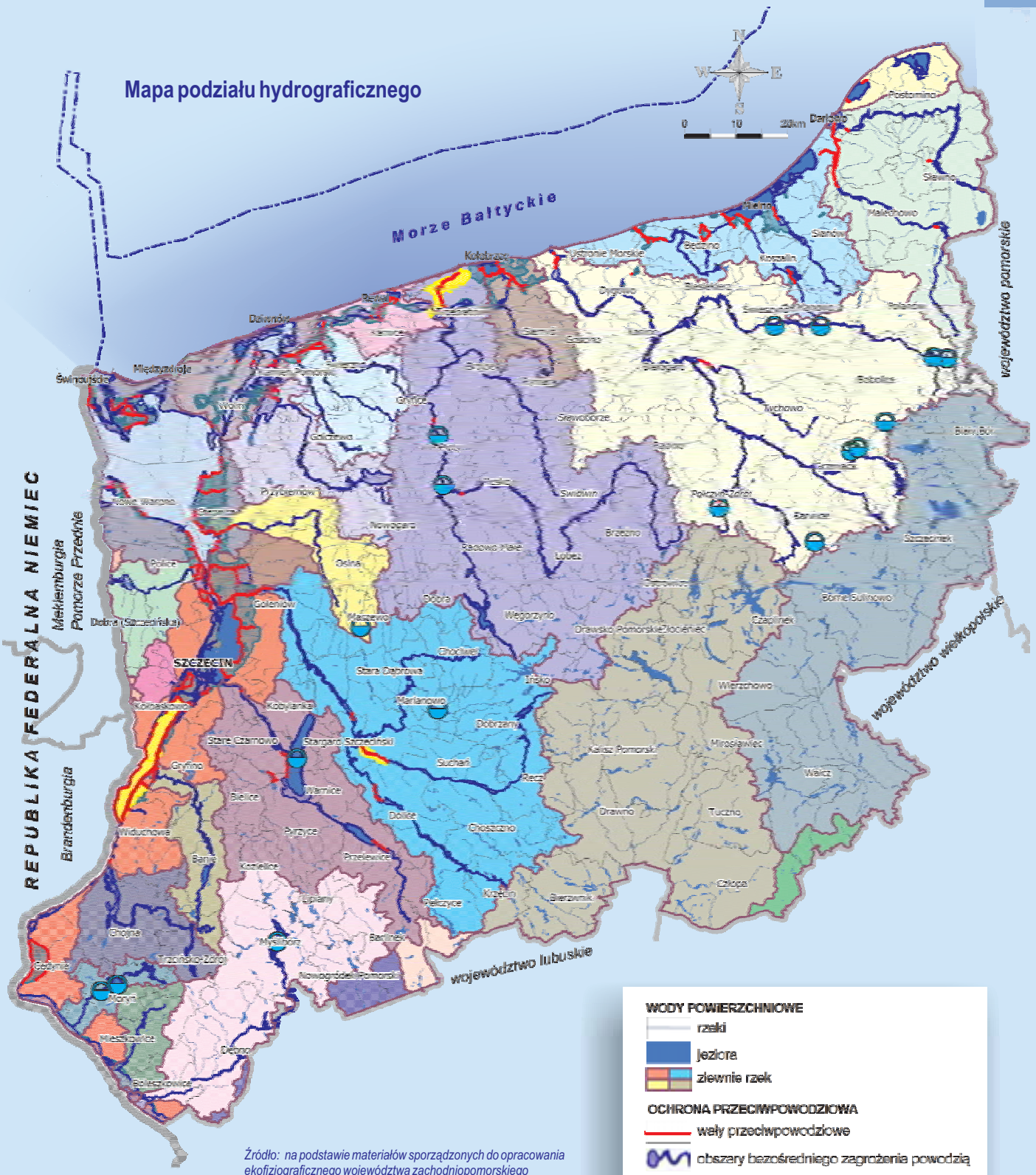
Łączna długość cieków w granicach województwa wynosi 30,2 tys. km. Najdłuższą siecią rzeczną charakteryzują się zlewnie Parsęty (4,1 tys. km) i Regi (4,0 tys. km). Średnia gęstość sieci rzecznej wynosi 1,32 km/km^2, przy czym największa gęstość sieci rzecznej występuje w zlewni Przymorza Dziwny-Regi (2,85 km/km^2) oraz zlewni Świńca (2,78 km/km^2).

Najważniejsze jeziorne mezoregiony w województwie to: Pojezierze Iński e, Pojezierze Myśliborskie, Pojezierze Choszczeńskie, Pojezierze Dobiegniewskie, Pojezierze Drawskie, Pojezierze Szczecineckie i Pojezierze Wałeckie. Łączna powierzchnia jezior wynosi 65 991 ha, co stanowi blisko 2,9% powierzchni województwa. Większość jezior ma niewielką powierzchnię. Na terenie Zachodniopomorskiego jest jedynie osiem jezior o powierzchni powyżej 1000 ha: Dąbie, Miedwie, Jamno, Drawsko, Wielimie, Bukowo, Lubie i Wicko. Ich łączna powierzchnia stanowi prawie 30% obszaru zajmowanego przez wszystkie jeziora.

Na obszarze województwa znajduje się w całości lub w części 11 głównych zbiorników wód podziemnych o numerach: 102, 118, 120, 122, 123, 125, 126, 127, 134, 135, 138.

Obszar województwa zachodniopomorskiego przylega do wód Morza Bałtyckiego na długości 188,9 km. Są to wody Bałtyku Południowego z wyróżniającą się Zatoką Pomorską. Bałtyk charakteryzuje się dość niskim i zmiennym stopniem zasolenia (od 6 do 8 ‰). Pomimo śródlądowego położenia Bałtyk jest morzem o znacznym falowaniu. Przeciętne fale sztormowe osiągają wysokość 4 - 5 m, ale mogą one dochodzić nawet do 9 m.

Mapa podziału hydrograficznego

Źródło: na podstawie materiałów sporządzonych do opracowania ekofizjograficznego województwa zachodniopomorskiego

WODY POWIERZCHNIOWE
- rzeki
- jeziora
- zlewnie rzek

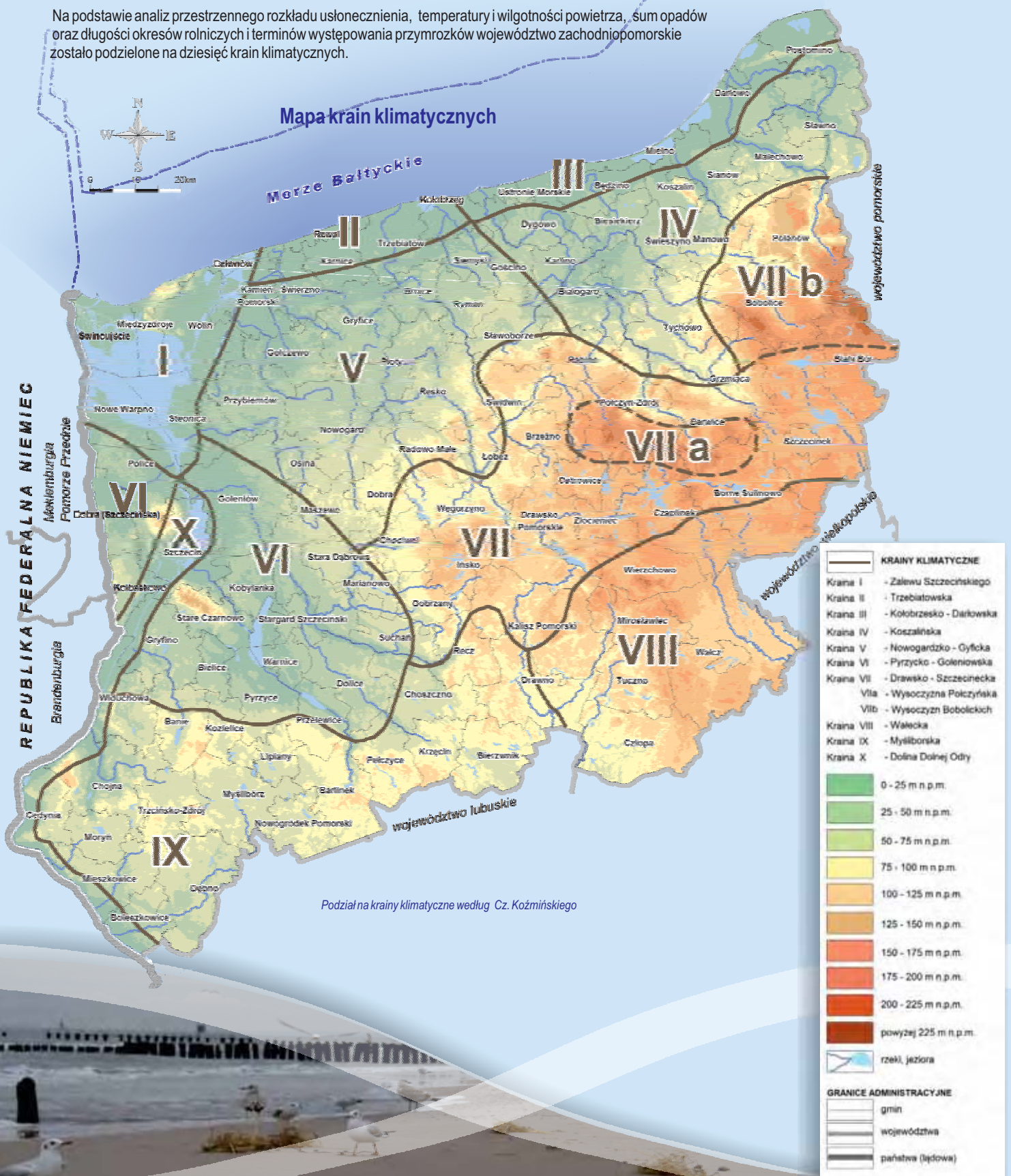
OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA
- wały przeciwpowodziowe
- obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią
- obszary potencjalnego zagrożenia powodzią
- poldery przeciwpowodziowe
- zbiorniki retencyjne

GRANICE ADMINISTRACYJNE
- gmin
- województwa
- państwa (lądowa)
- morza terytorialnego RP z redą portów Szczecin i Świnoujście

Klimat

Klimat województwa, w porównaniu z klimatem innych części Polski, cechuje się silnymi wpływami oceanicznymi . Bałtyk i Zalew Szczeciński wpływają ocieplająco zimą, zarazem powodując ochłodzenie latem. Istotnymi czynnikami klimatotwórczymi są: szerokość geograficzna, ukształtowanie terenu i jego wyniesienie nad poziom morza. Z południowego zachodu na północny wschód przez środek województwa rozciąga się wał moreny czołowej, który wyraźnie różnicuje przestrzenny rozkład wielkości usłonecznienia, temperatury, opadów i prędkości wiatru po jego stronie północno-zachodniej i południowo-wschodniej. W związku z wysunięciem na północny zachód wyraźnie zaznaczają się różnice czasowe dzielące pobrzeże Bałtyku od południowych krańców Polski. W lecie nad Bałtykiem dzień jest dłuższy o ponad godzinę niż na wyżynach południowej Polski. Natomiast zimą trwa o tyle samo krócej. Przesunięcie ok. 40 min zachodzi również pomiędzy wschodnią a zachodnią częścią kraju.

Na podstawie analiz przestrzennego rozkładu usłonecznienia, temperatury i wilgotności powietrza, sum opadów oraz długości okresów rolniczych i terminów występowania przymrozków województwo zachodniopomorskie zostało podzielone na dziesięć krain klimatycznych.

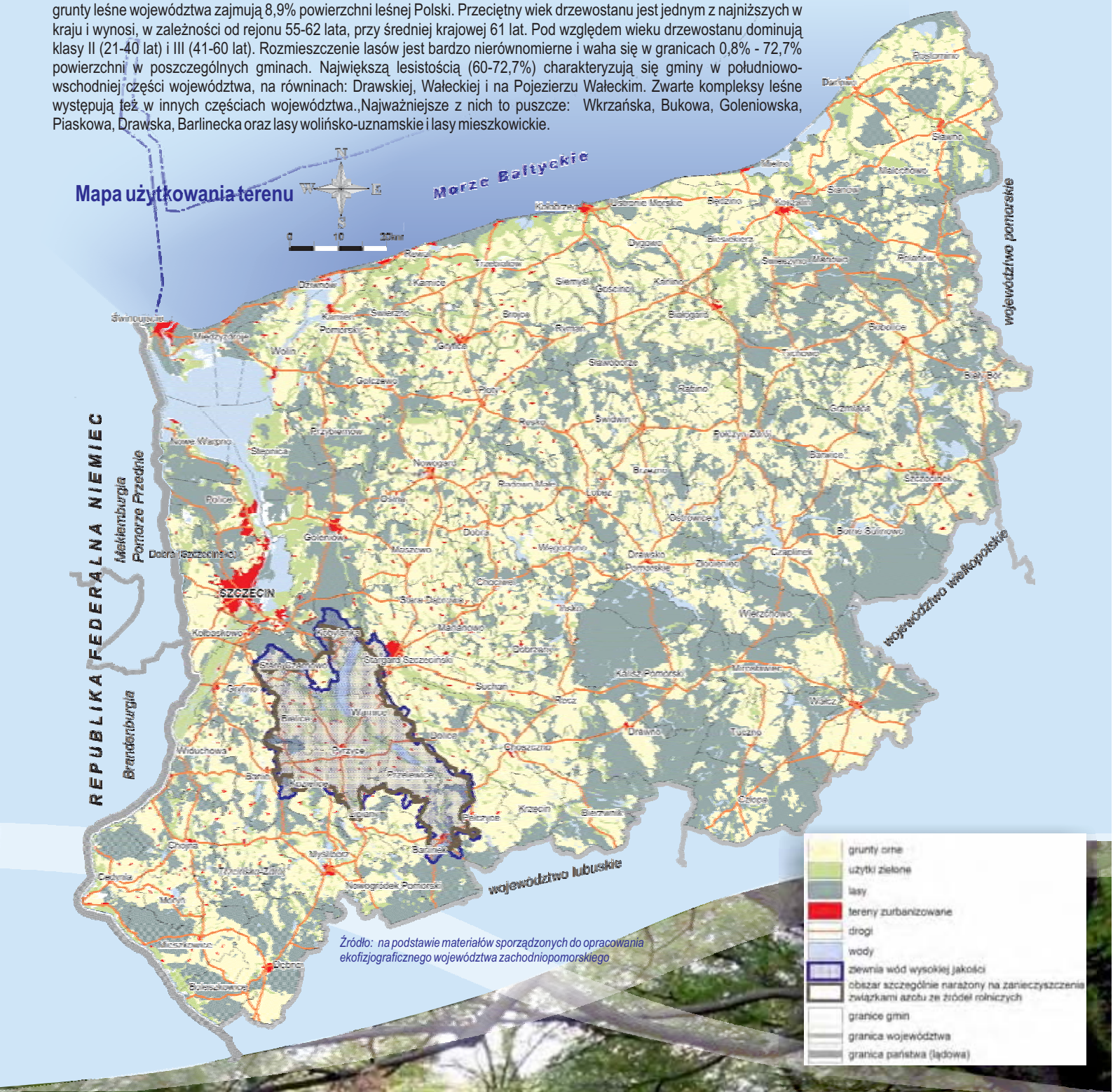
Podział na krainy klimatyczne według Cz. Koźmińskiego

Gleby

Gleby województwa zachodniopomorskiego charakteryzują się dużym zróżnicowaniem typologicznym, różną wartością bonitacyjną i przydatnością glebowo-rolniczą. Cechy gleb są typowe dla całego Pomorza Zachodniego. Pokrywa glebowa stanowi mozaikę poszczególnych rodzajów i typów gleb. Kompleksy gleb o przewadze użytków bardzo dobrych i dobrych pszennych i żytnich występują głównie w szerokim pasie nadmorskim od Dźwirzyna do Jarosławca, oraz w rejonie pyrzycko-stargardzkim, na zachód od Szczecina, w południowo-zachodniej części województwa i w części centralnej (powiaty świdwiński, białogardzki) . Pod względem ogólnej jakości użytkowej zdecydowanie przeważają gleby średniej wartości (klasy IV a i IV b), które zajmują 50,8% powierzchni wszystkich gruntów ornych. Drugą co do wielkości grupę stanowią gleby słabe i bardzo słabe (klasy V i VI). Zajmują 25,1% powierzchni gruntów ornych. Najmniej jest gleb dobrych (klasy II, III a i III b), które zajmują 24,1% powierzchni gruntów ornych.

Lasy

Lasy zajmują 826,9 tys. ha, co stanowi ponad 37% ogólnej powierzchni województwa, w tym lasy ochronne stanowią ponad 30% całej powierzchni leśnej. Lasy dzielą się na publiczne (788,5 tys. ha) oraz prywatne (12,9 tys. ha). Lasy Skarbu Państwa zarządzane są przez trzy regionalne dyrekcje: w Szczecinie (21 nadleśnictw), w Szczecinku (23 nadleśnictwa) i w Pile (9 nadleśnictw). Województwo zachodniopomorskie zajmuje czwarte miejsce w skali kraju pod względem zalesienia. Ogółem grunty leśne województwa zajmują 8,9% powierzchni leśnej Polski. Przeciętny wiek drzewostanu jest jednym z najniższych w kraju i wynosi, w zależności od rejonu 55-62 lata, przy średniej krajowej 61 lat. Pod względem wieku drzewostanu dominują klasy II (21-40 lat) i III (41-60 lat). Rozmieszczenie lasów jest bardzo nierównomierne i waha się w granicach 0,8% - 72,7% powierzchni w poszczególnych gminach. Największą lesistością (60-72,7%) charakteryzują się gminy w południowo-wschodniej części województwa, na równinach: Drawskiej, Wałeckiej i na Pojezierzu Wałeckim. Zwarte kompleksy leśne występują też w innych częściach województwa.,Najważniejsze z nich to puszcze: Wkrzańska, Bukowa, Goleniowska, Piaskowa, Drawska, Barlinecka oraz lasy wolińsko-uznamskie i lasy mieszkowickie.

Źródło: na podstawie materiałów sporządzonych do opracowania ekofizjograficznego województwa zachodniopomorskiego

Mapa ochrony środowiska przyrodniczego

ISTNIEJĄCE OBSZARY CHRONIONE
- parki narodowe
- rezerwaty przyrody
- parki krajobrazowe
- obszary chronionego krajobrazu

Natura 2000
- obszary specjalnej ochrony ptaków
- specjalne obszary ochrony siedlisk

- lasy ochronne
- leśne kompleksy promocyjne
- obszary ochrony uzdrowiskowej
- zlewnie wód wysokiej jakości

POTENCJALNE OBSZARY CHRONIONE
- rezerwaty przyrody
- parki krajobrazowe
- obszary chronionego krajobrazu

KORYTARZE EKOLOGICZNE
- PLIII — ponadregionalne korytarze ekologiczne
- RE 4 — regionalne korytarze ekologiczne

INNE OZNACZENIA
- tereny zurbanizowane
- lasy
- wody powierzchniowe

GRANICE ADMINISTRACYJNE
- gmin
- województwa
- państwa (lądowa)

Woliński Park Narodowy

Szczeciński Park Krajobrazowy

Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry

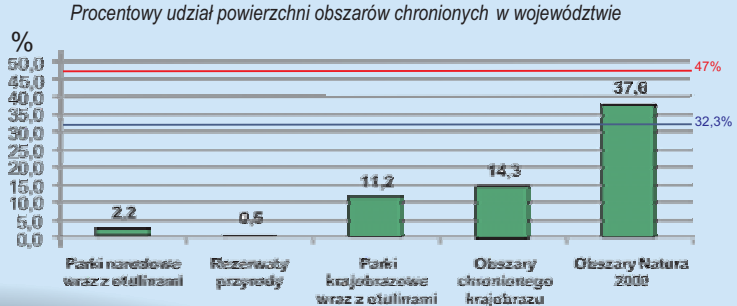
Cedyński Park Krajobrazowy

Park KrajobrazowyUjście Warty

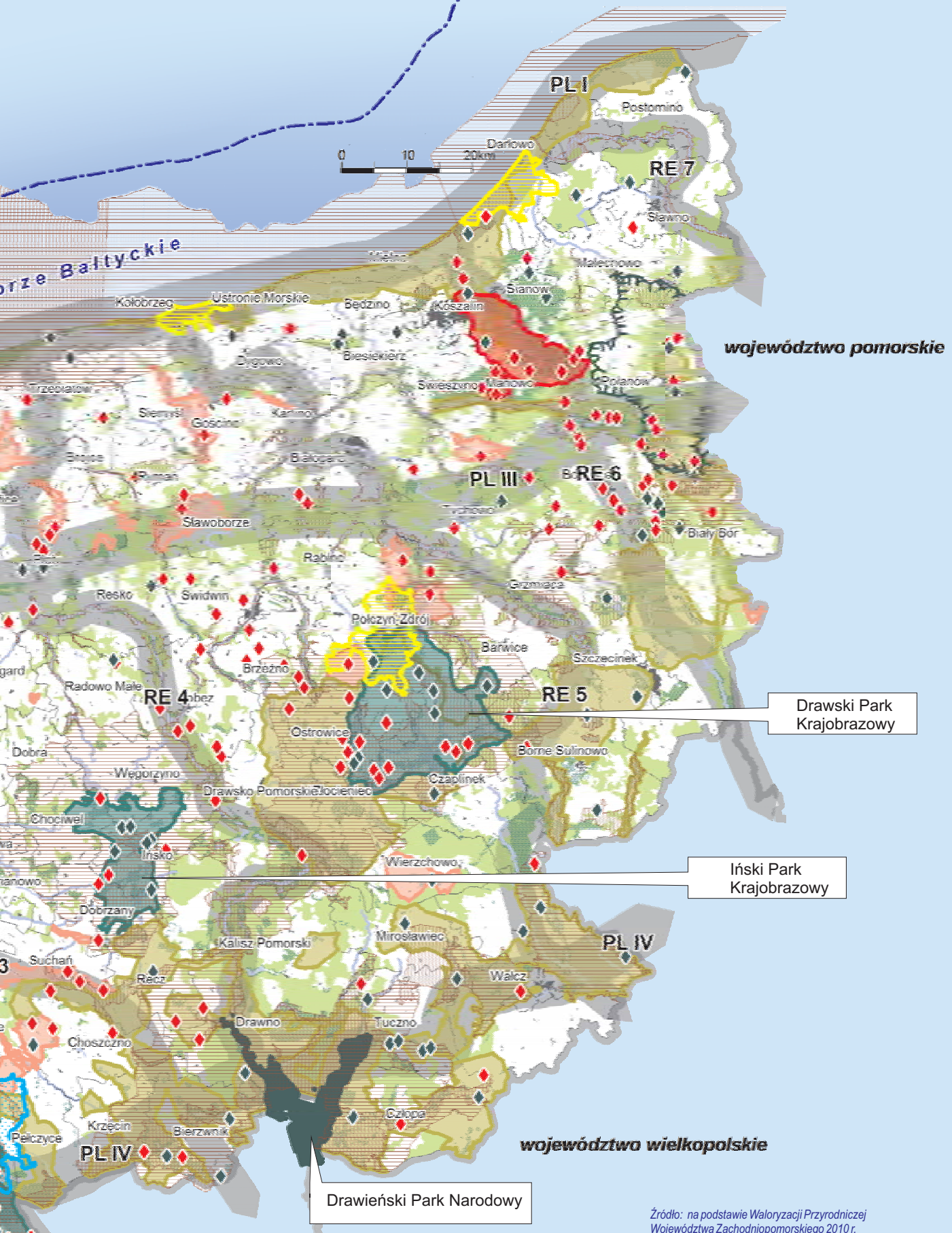
Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC
Meklemburgia Pomorze Przednie
Brandenburgia

Procentowy udział powierzchni obszarów chronionych w województwie

procentowy udział łącznej powierzchni obszarów chronionych w województwie
procentowy udział łącznej powierzchni obszarów chronionych w kraju

Źródło: na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego 2010 r.

3. Obszary chronione

Na uwarunkowania przyrodnicze województwa zachodniopomorskiego składają się bogactwo zasobów oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych. W niniejszym opracowaniu ograniczono się do form objętych krajowym systemem obszarów chronionych oraz obszarów Natura 2000. W wyniku przeprowadzonego dotychczas rozpoznania, do głównych form ochrony przyrody w województwie zachodniopomorskim zaliczono:

- Parki narodowe – 2 obszary o łącznej powierzchni w granicach województwa 13 423 ha (0,6% powierzchni województwa): Woliński Park Narodowy, 10 937 ha, w tym w województwie zachodniopomorskim 8 183 ha. Drawieński Park Narodowy, 11 342 ha, w tym w województwie zachodniopomorskim 5 295 ha
- Rezerwaty przyrody – 111 obszarów o łącznej powierzchni ok. 12 377 ha (0,5% powierzchni województwa). Tylko rezerwat Świdwie, chroniony Konwencją Ramsarską, uzyskał status obszaru ochrony przyrody o znaczeniu międzynarodowym. Obiekt ten od 1984 roku znajduje się na liście obszarów wodno-błotnych jako środowisko życiowe ptactwa wodnego.
- Parki krajobrazowe – 7 obszarów o łącznej powierzchni, z pominięciem otulin, w granicach województwa 118 808 ha, co stanowi ok. 5% powierzchni:

Szczeciński Park Krajobrazowy Puszcza Bukowa - 9 096 ha,
Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry - 6 009 ha,
Cedyński Park Krajobrazowy - 30 850 ha,
Park Krajobrazowy Ujście Warty - 20 532,46 ha (w województwie 1 850 ha),
Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy - 23 983 ha (w województwie 11 840 ha),
Iński Park Krajobrazowy - 17 763 ha,
Drawski Park Krajobrazowy - 41 430 ha.

- Obszary chronionego krajobrazu – 26 obszarów o łącznej powierzchni 328 660 ha, co stanowi ok. 14% powierzchni województwa,
- Obszary Natura 2000 – 21 obszarów specjalnej ochrony ptaków o łącznej powierzchni (z wyłączeniem obszaru morskiego Zatoki Pomorskiej i przybrzeżnych wód Bałtyku) 692 843 ha, co stanowi ok. 30 % powierzchni województwa oraz 61 specjalnych obszarów ochrony siedlisk o łącznej powierzchni (z wyłączeniem obszarów morskich Zatoki Pomorskiej) 420 338 ha, co stanowi 18,4% powierzchni województwa.

Wiele z istniejących wcześniej form ochrony przyrody pokrywa się w całości lub częściowo z obszarami Natura 2000, stąd łączna powierzchnia obszarów chronionych na terenie województwa zachodniopomorskiego wynosi 1 076 tys. ha (47% powierzchni województwa).
Na obszarach tych, zależnie od formy ochrony, obowiązują zróżnicowane ograniczenia lub zakazy dotyczące korzystania z występujących zasobów przyrodniczych.
Ważnym elementem ekofizjografii jest właściwe powiązanie różnych form przyrodniczych korytarzami ekologicznymi. Biorąc pod uwagę kryteria takie jak:
- formy geomorfologiczne takie jak pradoliny, doliny rzek i misy jezior,
- formy użytkowania terenu – lasy, łąki, bagna,
- wyłączenie terenów z zainwestowania,
- bliskie sąsiedztwo obszarów podlegających ochronie

Wydzielono dwie grupy korytarzy ekologicznych:
a) cztery ponadregionalne korytarze ekologiczne, częściowo o charakterze międzynarodowym i krajowym o symbolu PL;
b) siedem regionalnych korytarzy ekologicznych o symbolu RE.
Przebieg i zasięg korytarzy wymaga doprecyzowania i uszczegółowienia w odrębnym branżowym opracowaniu.

Potencjalne obszary i obiekty prawnie chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

W opracowaniu „Waloryzacja przyrodnicza" zaproponowano utworzenie dalszych form ochronnych, uzupełniających dotychczasową sieć obiektów prawnie chronionych. Wszystkie potencjalne obszary, wyznaczone do ochrony, zostały zweryfikowane w sezonie wegetacyjnym 2009 r. Podczas weryfikacji w terenie zwrócono uwagę na to, co obecnie dzieje się w potencjalnych obszarach wyznaczonych do ochrony oraz uwzględniono istniejące zamiary planistyczne.
Na terenie województwa wydzielono następujące obszary i obiekty, zasługujące na prawną ochronę i powołanie na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- 208 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 15 tys. ha,
- 2 parki krajobrazowe o łącznej powierzchni 19 tys. ha,
- 28 obszarów chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 66 tys. ha,
- 1786 pomników przyrody
- 1549 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 32 tys. ha,
- 250 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych o łącznej powierzchni 144 tys. ha,

Potencjalne obszary chronione zwiększają krajowy system obszarów chronionych o 3,3% ogólnej powierzchni województwa zachodniopomorskiego.

4. Kopaliny

Kopaliny należą do nieodnawialnych zasobów środowiska przyrodniczego oraz podlegają ochronie opartej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami i na kompleksowym wykorzystaniu.

Ustawa Prawo górnicze i geologiczne z 4 lutego 1994 roku (Dz.U.nr 27, poz.96, z późn. zm.) wprowadziła podział na kopaliny podstawowe i kopaliny pospolite. Według tego podziału, w województwie zachodniopomorskim występują i są udokumentowane złoża:

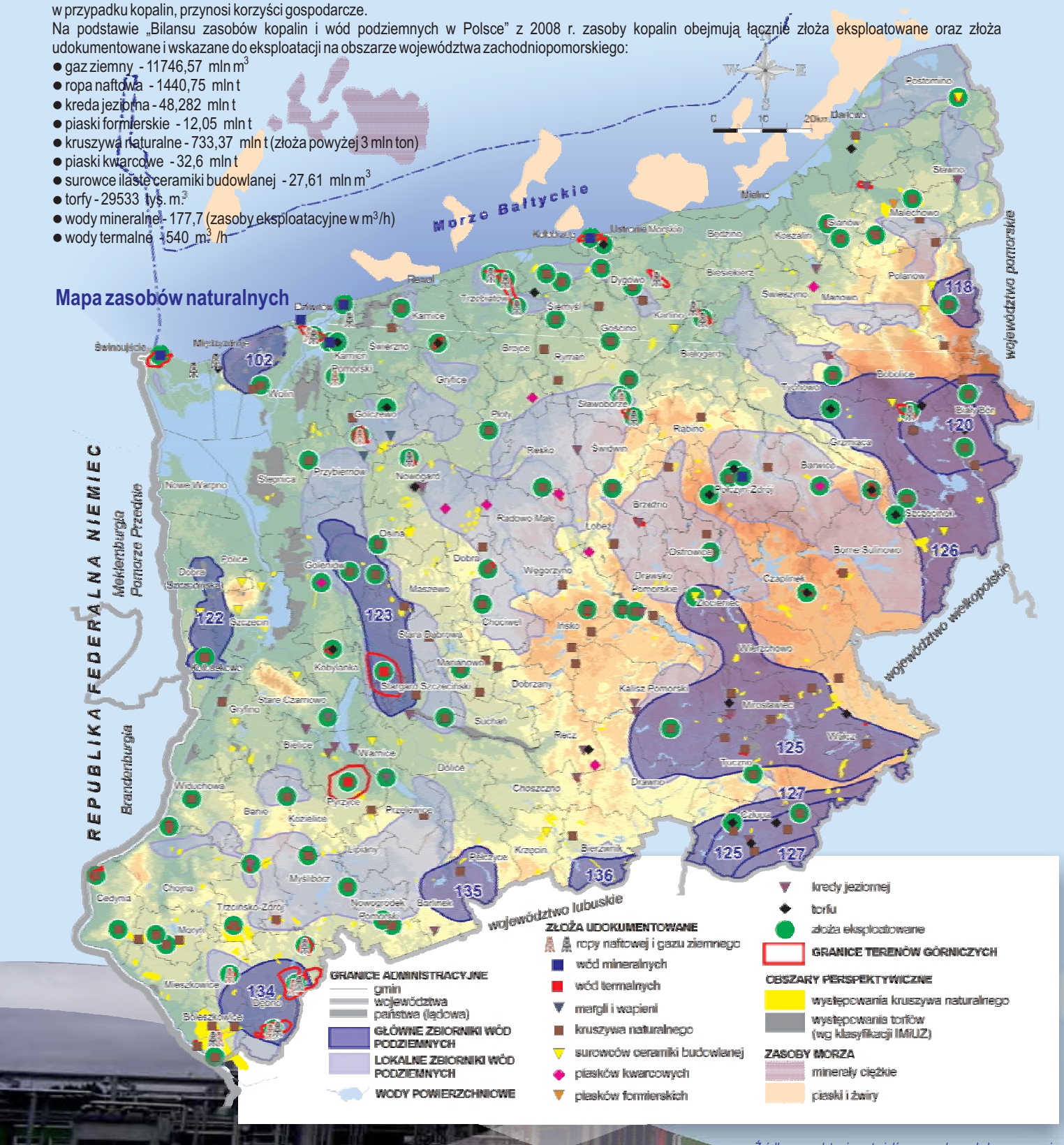
- z grupy kopalin podstawowych: gaz ziemny, ropa naftowa oraz solankowe wody lecznicze,
- z grupy kopalin pospolitych: wapienie i margle (dla potrzeb przemysłu cementowego), kruszywo naturalne, piaski kwarcowe (do produkcji cegły piaskowo-wapiennej), surowce ilaste (do produkcji ceramiki budowlanej), kruszywa lekkie, kreda jeziorna, torfy borowinowe i torfy ogrodnicze.

Według tej samej ustawy kopaliną nie są wody podziemne, choć spełniają one kryterium przypisane pojęciu „złoże kopaliny" – ich wydobywanie, tak samo jak w przypadku kopalin, przynosi korzyści gospodarcze.

Na podstawie „Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce" z 2008 r. zasoby kopalin obejmują łącznie złoża eksploatowane oraz złoża udokumentowane i wskazane do eksploatacji na obszarze województwa zachodniopomorskiego:

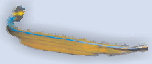
- gaz ziemny - 11746,57 mln m^3
- ropa naftowa - 1440,75 mln t
- kreda jeziorna - 48,282 mln t
- piaski formierskie - 12,05 mln t
- kruszywa naturalne - 733,37 mln t (złoża powyżej 3 mln ton)
- piaski kwarcowe - 32,6 mln t
- surowce ilaste ceramiki budowlanej - 27,61 mln m^3
- torfy - 29533 tys. m^3
- wody mineralne - 177,7 (zasoby eksploatacyjne w m^3/h)
- wody termalne - 540 m^3/h

Mapa zasobów naturalnych

Źródło: na podstawie materiałów sporządzonych do opracowania ekofizjograficznego województwa zachodniopomorskiego

5. Szata roślinna i świat zwierzęcy

iglicznia

foka szara

łosoś

minóg morski

morświn

kormoran

mewa biała

bocian czarny

żubr

sokół wędrowny

wydra

wilk

orzeł bielik

zimorodek

łabędź krzykliwy

bóbr europejski

Źródło: Podział geobotaniczny J. M. Matuszkiewicz

Do wskazania różnorodności zespołów roślinnych stosowany jest podział geobotaniczny (J.M. Matuszkiewicz) opierający się na typologii struktury naturalnych krajobrazów roślinnych, inwentarzu zespołów roślinnych oraz naturalnych zespołów leśnych. W ramach podziału wyróżnia się 9 działów wskazujących zróżnicowanie szaty roślinnej w Polsce. Województwo zachodniopomorskie znajduje się w Dziale Pomorskim (A) o znaczącym udziale zbiorowisk subatlantyckich np. buczyny, grądy, acidofilne dąbrowy. W Dziale tym wyróżnia się następujące krainy i podkrainy:

A Dział Pomorski

Kraina

A.1. Brzegu Bałtyku
A.2. Pobrzeża Południowobałtyckiego
A.3. Szczecińska
A.4. Pojezierzy Środkowopomorskich
A.5. Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich

Podkraina

A.5a. Gorzowska
A.5b. Wałecka
A.5c. Tucholska

Kraina

A.6. Wschodniopomorska

Podkraina

A.6a. Wschodniopomorska Właściwa
A.6b. Warmińska
A.6c. Staropruska
A.6d. Brzeżna

Flora Pomorza jest niezwykle urozmaicona, co wynika z dużego zróżnicowania siedlisk w młodoglacjalnym krajobrazie wybrzeża Bałtyku, nizin i wysoczyzn pomorskich, pojezierzy północnopomorskich, południowopomorskich oraz równin sandrowych. Na obszarze województwa występują ekosystemy wodne, torfowiskowe, łąkowe, a nawet stepowe oraz ekosystemy leśne.
Charakterystyczną roślinnością ekosystemów wodnych są grążele żółte i grzebienie białe. Ekosystemy łąkowe reprezentowane są m.in. przez łąki kaczyńcowe. Natomiast roślinność kserotermiczna reprezentowana jest m.in przez murawy stepowe, murawy piaskowe, suche wrzosowiska. Roślinność ekosystemów leśnych w większości stanowią lasy gospodarcze z drzewostanem sosnowym. Istotnym zadaniem w gospodarce leśnej jest wprowadzanie odpowiednich nasadzeń zgodnych z naturalnym siedliskiem. Gatunkiem wchodzącym do różnych drzewostanów jest buk, którego naturalną krainą jest Pomorze Zachodnie. Ze względu na siedlisko można wyróżnić: roślinność leśną dolin rzecznych z różnego typu łęgami, roślinność siedlisk mineralnych z borami sosnowymi, borami bażynowymi, dąbrowami, roślinność leśną torfowisk z olszowymi lasami bagiennymi, borami bagiennymi i brzezinami. Zieleń kształtowana przez człowieka obejmuje m. in. parki, zadrzewienia cmentarne i przykościelne, zadrzewienia związane z budynkami i skwerami, zadrzewienia przydrożne. Najcenniejsze siedliska w województwie zachodniopomorskim są objęte programem europejskim Natura 2000. Wiele siedlisk podlega ochronie w istniejących rezerwatach i innych formach ochrony przyrody.

Świat zwierzęcy, obok roślinności, stanowi zasadniczy element przyrody ożywionej. Najlepiej rozpoznane gatunki należą do: ptaków, płazów, gadów i ryb. Wśród ssaków, ściślejszej kontroli poddawane są gatunki zwierzyny łownej. Słabo rozpoznane sa bezkręgowce, o których wiedza pochodzi głównie ze starszych opracowań. Ważnym źródłem informacji, zwłaszcza dotyczących lokalnych populacji ptaków i płazów, są waloryzacje faunistyczne gmin województwa zachodniopomorskiego.
Fauna Pomorza Zachodniego jest względnie młoda, gdyż kształtowała się po ustąpieniu ostatniego zlodowacenia. Rozmaitość siedlisk wiąże się z występowaniem w województwie zachodniopomorskim długiej strefy pobrzeża Bałtyku wraz z wyspami Uznam i Wolin, szeregiem jezior mierzejowych i rzek przymorskich, rozbudowanego estuarium odrzańskiego, bagnistego odcinka dolnego biegu Odry oraz urozmaiconej subglacjalnej rzeźby terenu Pojezierza Zachodniopomorskiego.
Fauna ssaków Pomorza Zachodniego liczy 38 gatunków. Do zagrożonych lub wymienionych w II załączniku Dyrektywy Siedliskowej, należą: rzęsorek mniejszy, nocek Bechsteina, nocek łydkowłosy, nocek duży, mroczek posrebrzany, mopek, borowiaczek (borowiec leislera), bóbr europejski, chomik europejski, popielica, wilk, wydra, foka szara, morświn, żubr.
Pośród kręgowców województwa zachodniopomorskiego najliczniejszą grupę stanowią ptaki. Dotychczas stwierdzono ok. 350 ich gatunków. W rejonie Pomorza Zachodniego zimuje do 54 tys. osobników ogorzałki (co stanowi 30% całej populacji zimującej w Europie), blisko 51 tys. czernic (6% europejskiej populacji zimą), 23 tys. nurogęsi (7% wszystkich zimujących ptaków tego gatunku w Europie) i ponad 11 tys. kormoranów. Łącznie, na terenie województwa zimuje 40 gatunków. Największe znaczenie dla zimujących ptaków wodnych ma Zalew Szczeciński wraz z deltą Świny (do 100 tys. ptaków), dolina dolnej Odry (do 55 tys. ptaków), jeziora Miedwie i Dąbie oraz Zalew Kamieński (20–35 tys. ptaków). Ponadto wykazano występowanie 82 gatunków ptaków, które uznane zostały za szczególnie cenne. Gatunki te znajdują się na czerwonych listach i w księgach gatunków zagrożonych w Polsce lub wskazane są w I załączniku Dyrektywy Ptasiej.
Herpetofauna województwa zachodniopomorskiego składa się z 13 gatunków płazów i 7 gadów. Wszystkie podlegają ochronie gatunkowej.
Do ichtiofauny zalicza się minogi i ryby odbywające tarła w wodach słodkich i czasowo w nich przebywających, a następnie spływających do morza. Akwenami o najbogatszej ichtiofaunie są rzeki Odra i Drawa wraz ze swoim dopływem Płociczną oraz Zalew Szczeciński.

Mikołajek nadmorski

Grzybień biały

Grążel żółty

Morszczyn

6. Główne kierunki zagospodarowania województwa w wyznaczonych jednostkach krajobrazowych

Krajobraz, w sensie geograficznym, stanowi zespół obiektów materialnych właściwych dla danego wycinka powierzchni globu. Obiektami tymi są: rzeźba terenu, budowa geologiczna, wody podziemne i powierzchniowe, klimat, gleby, flora, fauna oraz człowiek ze swoją działalnością bytową, gospodarczą, społeczną i kulturową. W oparciu o mapę geomorfologiczną terenu, podział fizycznogeograficzny J. Kondrackiego w województwie zachodniopomorskim wydzielono siedem głównych jednostek krajobrazowych:

1. Strefa brzegowa Bałtyku charakteryzuje się dużą różnorodnością rzeźby terenu. Występują tu m.in. obszary mierzejowe, klifowe i wydmowe. Dominuje funkcja turystyczna z obszarami prawnie chronionymi. Duża dynamika procesów przyrodniczych zachodząca w tej strefie, w powiązaniu ze zmiennością budowy geologicznej, z którą wiąże się różne wykształcene litologiczne gruntów i urozmaicenie rzeźby sprawia, że warunki realizacji inwestycji w obszarze strefy brzegowej są bardzo zróżnicowane. Zagospodarowanie terenu wymaga zatem uwzględnienia specyfiki zachodzących tu procesów geodynamicznych. Główe zagrożenia w strefie brzegowej Bałtyku obejmują: podnoszenie się poziomu morza, zwiększenie zasięgu niszczenia brzegu, przemieszczanie linii brzegowej w stronę lądu (szybsze na brzegach wydmowych i nieco wolniejsze na brzegach klifowych, na których mogą tworzyć się osuwiska). Uaktywnić mogą się procesy niszczenia (erozji) odcinków brzegu przyległych do istniejących budowli ochronnych. Podtopieniu i zatapianiu mogą ulec obszary niskie, pseudodepresyjne i depresyjne oraz najniżej położone odcinki dolin rzek przymorskich.

2. Nadmorski pas wysoczyznowy charakteryzuje się dość monotonną, w przewadze równinną rzeźbą terenu, którą urozmaicają płytkie i zatorfione doliny marginalne oraz fragmenty pradolin.
Na wysoczyznach przeważają dość żyzne gleby brunatne lub płowe rozwinięte na glinach morenowych, zawierających w tym pasiewiększy udział frakcji mułkowo-ilastych. Z tego też względu dominującym sposobem użytkowania terenu są tutaj grunty orne. Jedynie lokalnie, na występujących tu powierzchniach sandrowych, na których rozwinęły się mało żyzne gleby bielicowe, dominują lasy. W wąskich dolinach rzecznych oraz znacznie szerszych dolinach marginalnych i pradolinach dominują w tej części Pobrzeża Bałtyku gleby bagienne, rozwinięte zazwyczaj na podłożu torfowisk niskich. Są one wykorzystywane jako użytki zielone, często jednak zdegradowane wskutek wadliwej melioracji. Dominującą funkcją użytkową tej strefy jest rolnictwo z dość monotonną, w przewadze równinną rzeźbą terenu, którą urozmaicają płytkie i zatorfione doliny marginalne oraz fragmenty pradolin.

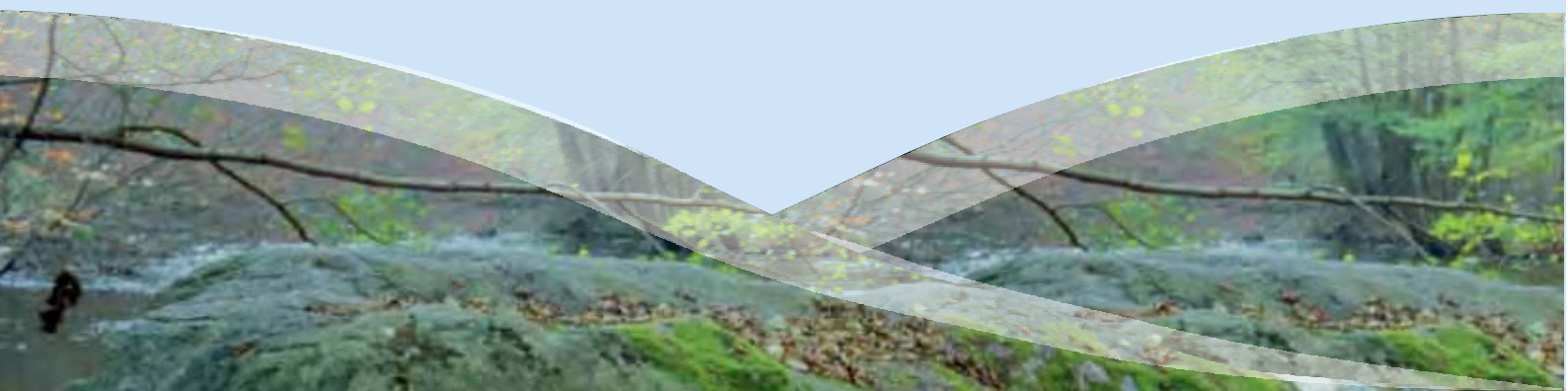
3. Środkowo-pomorski obszar wysoczyznowy charakteryzuje się występowaniem trudno przepuszczalnych glin morenowych, często zawierających duży odsetek frakcji ilastej oraz węglanu wapnia. Na tym podłożu rozwinęły się przede wszystkim gleby brunatne i gleby płowe, związane w przeszłości ze zbiorowiskami wielogatunkowych lasów grądowych. Jednakże gleby te zostały wzięte pod uprawę, stanowiąc podstawę trwałego rozwoju rolnictwa na tych terenach. Ważnym elementem rzeźby są doliny rzeczne, będące niejednokrotnie najważniejszą ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt. Dominującą funkcją użytkową tej strefy jest rolnictwo, z ukierunkowaniem na agroturystykę oraz przemysł w większych ośrodkach miejskich lub na ich obrzeżach. Jest to obszar wysoczyzn morenowych niekiedy dość monotonny, urozmaicany przez pojedyncze pagórki kemowe, kotliny i zagłębienia wytopiskowe, a także niezbyt liczne rozcięcia rynien glacjalnych z dolinami rzecznymi.

4. Pomorski obszar czołowo-morenowy charakteryzuje się bardzo urozmaiconą rzeźbą terenu, obecnością jezior, zagłębień bezodpływowych, stromych stoków i krawędzi, co powoduje, że obszary moren czołowych odznaczają się najbardziej urozmaiconym krajobrazem. Obecne użytkowanie terenu jest tutaj dość ściśle uzależnione od topografii oraz warunków glebowych. Dość znaczne areały są zajęte przez zbiorowiska roślinności leśnej, szczególnie na terenach niekorzystnych dla rozwoju rolnictwa ze względu na zbyt duże spadki terenu, a także ciężkie w uprawie, kamieniste gleby.
Strome zbocza moren oraz krawędzie rynien glacjalnych, są zazwyczaj porośnięte zbiorowiskami roślinności grądowej, natomiast w dnach rynien występuje mozaikowy układ zbiorowisk, uzależniony przede wszystkim od wilgotności podłoża, jego przepuszczalności oraz obecności zbiorników wodnych. Dominującą funkcją użytkową tej strefy jest rolnictwo oraz turystyka, której rozwojowi sprzyjają urozmaicona rzeźba terenu oraz duża liczba jezior.

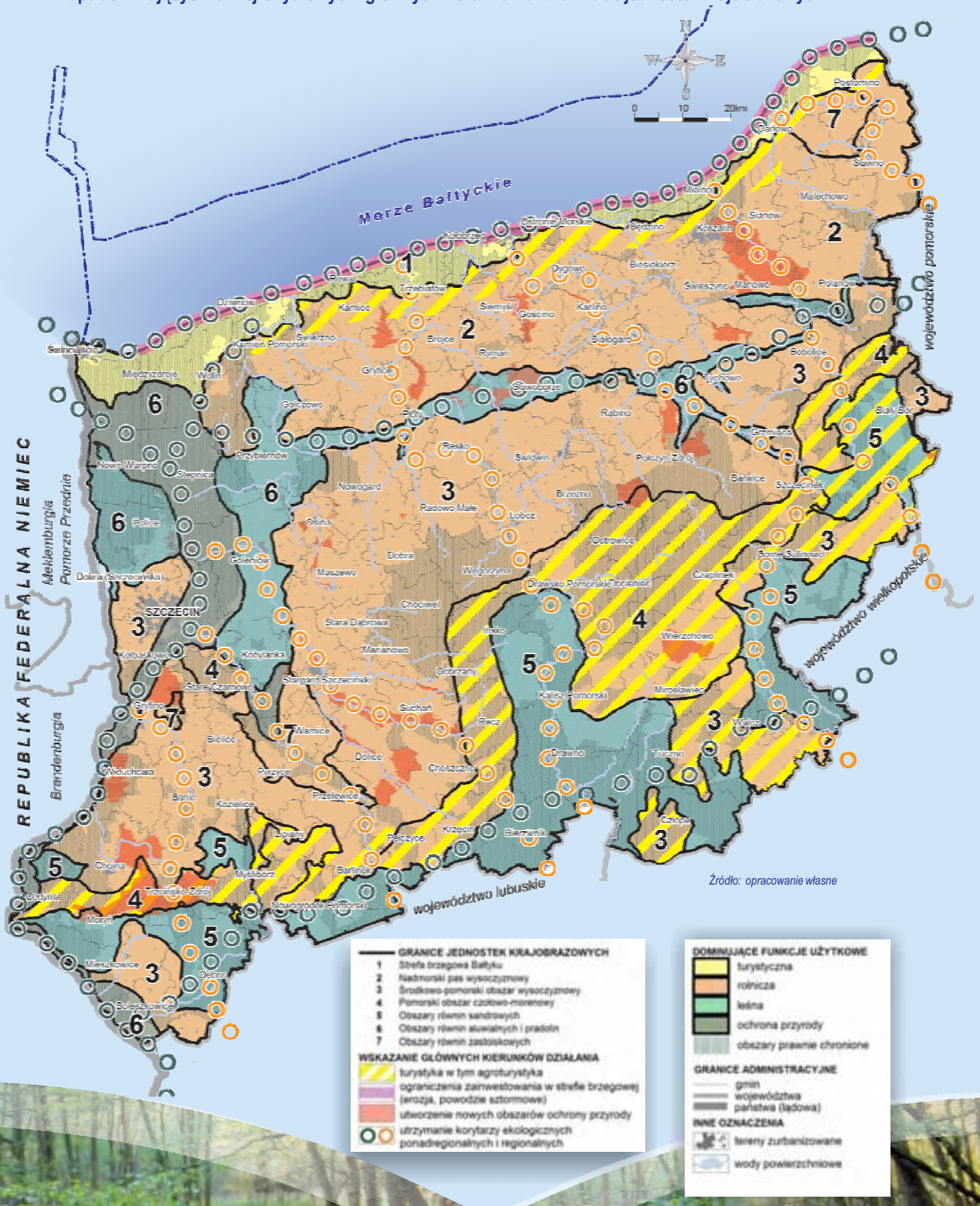
5. Obszary równin sandrowych wyróżniają się dość monotonną rzeźbą terenu, a jednocześnie glebami, które są najbardziej podatne na degradację, ze względu na ich dużą przepuszczalność. Są one w chwili obecnej z reguły prawidłowo wykorzystywane. Występują tu bowiem zbiorowiska borów sosnowych oraz borów mieszanych na bardziej zasobnych glebach. Dominującą funkcją użytkową jest leśnictwo z obszarami prawnie chronionymi.

6. Obszary równin aluwialnych i pradolin charakteryzują się znacznym przekształceniem krajobrazu w wyniku działalności człowieka. Dawne zbiorowiska podmokłych olsów i lasów łęgowych zostały zamienione w użytki zielone, których część uległa degradacji. Jedynie piaszczyste obszary Pradoliny Pomorskiej z reguły porastają lasy. Dominującą funkcją użytkową jest gospodarka leśna z ochroną przyrody.

7. Obszary równin zastoiskowych charakteryzują się występowaniem najbardziej żyznych, choć trudnych w uprawie gleb, rozwiniętych na utworach ilasto-mułkowych oraz na osadach bagiennych. Dominującą funkcją użytkową tej strefy jest rolnictwo.

Mapa dominujących funkcji użytkowych i głównych kierunków działań na tle jednostek krajobrazowych

Źródło: opracowanie własne

Strefa brzegowa Bałtyku

Działania, jakie powinny być uwzględnione w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego w strefie brzegowej Bałtyku:

- oddalanie od brzegu układów komunikacyjnych i obsługi miejscowości nadmorskich z równoczesnym ograniczaniem zabudowy brzegu w rejonach potencjalnego zagrożenia erozją,
- przeciwdziałanie „obudowie" brzegów w obrębie miejscowości nadmorskich oraz inicjowanie nowych osi ich rozwoju w kierunku terenów odsuniętych od brzegu morza (np. Międzyzdroje),
- ograniczanie lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych w strefie brzegowej morza, szczególnie na brzegach klifowych, a także na obszarach wydm nadmorskich,
- zrównoważony rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych z uwzględnieniem pojemności środowiska, celem niedopuszczenia do jego degradacji,
- rewitalizacja miejscowości turystyczno-wypoczynkowych i stworzenie w nich warunków do uprawiania aktywnych form turystyki i rekreacji,
- uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach nadmorskich,
- utrzymanie i rozwój funkcji uzdrowiskowych miejscowości nadmorskich w oparciu o istniejące zasoby borowiny oraz wód mineralnych,
- przeciwdziałanie pasmowym układom zagospodarowania strefy brzegowej, szczególnie zlewaniu się obszarów zurbanizowanych,
- ochrona pasa strefy brzegowej przed rozproszoną, nieskoordynowaną urbanizacją,
- rozdzielanie terenami zielonymi przestrzeni pomiędzy jednostkami osadniczymi,
- stworzenie możliwości rozwoju turystyki jachtowej i motorowodnej, wyznaczenie odpowiednich miejsc na lokalizację marin oraz adaptacja opuszczanych portów rybackich (np. port w Dźwirzynie),
- czynna ochrona zespołów krajobrazowych w otoczeniu jezior przybrzeżnych (Liwia Łuża, Resko Przymorskie, Jamno, Bukowo, Kopań, Wicko) oraz fragmentów tzw. Pradoliny Przymorskiej na odcinku od Kołobrzegu do Kamienia Pomorskiego,
- objęcie ochroną obszarów i obiektów najbardziej cennych przyrodniczo, szczególnie zbiorowisk borów nadmorskich na obszarach wydmowych,
- racjonalne gospodarowanie lasami ochronnymi, znajdującymi się w granicach pasa technicznego brzegu morskiego.

Latarnia morska w Kołobrzegu

Wyspa Wolin

Nadmorski pas wysoczyznowy

Biorąc pod uwagę sąsiedztwo omawianej jednostki ze strefą brzegową Bałtyku, a także urozmaicone cechy środowiska, planuje się tutaj:

- rozwój funkcji agroturystycznych, celem odciążenia strefy brzegowej Bałtyku,
- rozwój rolnictwa, w tym „ekologicznego", w oparciu o zasoby żyznych gleb wykształconych na glinach zwałowych, jako bazy żywnościowej dla obszarów nadmorskich,
- rewitalizację istniejących linii kolei wąskotorowej,
- wykorzystanie dawnych, nieistniejących szlaków kolejowych (w szczególności kolejek wąskotorowych) dla potrzeb turystyki (np. rowerowej i konnej),
- wyznaczenie obszarów lokalizacji elektrowni wiatrowych, z uwzględnieniem ochrony walorów krajobrazowych,
- wyznaczenie obszarów lokalizacji przemysłu spożywczo-przetwórczego, w tym także instalacji do produkcji biopaliw,
- likwidację lub rewaloryzację lokalnych obszarów poeksploatacyjnych, między innymi w celu stworzenia atrakcyjnych miejsc wypoczynku i rekreacji,
- rewaloryzację podworskich parków, w celu stworzenia atrakcyjnych miejsc wypoczynku.

Gołczewo

Trzebiatów

Środkowo-pomorski obszar wysoczyznowy

Na tym obszarze proponuje się następujące działania i funkcje użytkowe:

- utrzymanie mozaikowego układu sposobu użytkowania ziemi, związanego z naturalnymi warunkami przyrodniczymi,
- utrzymanie rolniczego użytkowania najbardziej zasobnych gleb,
- ustalenie racjonalnych granic rolno - leśnych na obszarach gleb niskiej jakości,
- rewitalizację istniejących miejscowości, między innymi w celu zachowania dziedzictwa kulturowego i stworzenia warunków dla ich dalszego rozwoju,
- dbałość o zwartość krajobrazu zurbanizowanego,
- wyznaczenie stref rozwoju usług i lokalnego przemysłu dla potrzeb obsługi rolnictwa i przetwórstwa
- ochronę geosystemów wodno-błotnych, zwłaszcza zagłębień i kotlin wytopiskowych mających istotne znaczenie dla lokalnej retencji wodnej, a także utrzymanie odpowiedniej wilgotności gleb na terenach wysoczyzn,
- udrożnienie i renaturyzację dolin rzecznych, w celu odtworzenia populacji cennych gatunków ryb oraz rozwoju turystyki wodnej, szczególnie kajakarstwa,
- wyznaczenie wzdłuż głównych rzek przymorza stref obsługi ruchu turystycznego,
- wykorzystanie potencjału rzek przymorskich dla potrzeb hydroenergetycznych ze szczególnym uwzględnieniem istniejących budowli piętrzących,
- likwidację lub rewaloryzację lokalnych obszarów poeksploatacyjnych, między innymi w celu stworzenia atrakcyjnych miejsc wypoczynku i rekreacji,
- ochronę i rewitalizację istniejących zespołów pałacowo-parkowych, parków podworskich itp,
- ochronę układu osadniczego historycznych wsi pomorskich,
- wykorzystanie istniejących zasobów energetycznych wód geotermalnych, szczególnie w zachodniej części obszaru z uwzględnieniem możliwości rozwoju funkcji rekreacyjnych w oparciu o te zasoby.

Choszczno

Chojna

Pomorski obszar czołowo-morenowy

Na tym obszarze proponuje się następujące działania i funkcje użytkowe:

- utrzymanie i ochronę najcenniejszych walorów krajobrazu pojeziernego na Pomorzu Zachodnim,
- ochronę zbiorowisk grądowych na terenach czołowo-morenowych,
- rozwój zrównoważonej turystyki i rekreacji, zwłaszcza kajakowej, w oparciu o unikatowe zasoby jezior polodowcowych,
- stworzenie możliwości rozwoju turystyki motorowodnej i jachtowej na największych jeziorach, z wyznaczeniem lokalizacji przystani oraz infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej,
- objęcie ochroną obszarów wodno-błotnych o najwyższych walorach przyrodniczych oraz unikatowych jezior (np. jezioro Morzycko),
- rekultywację dawnych wyrobisk poeksploatacyjnych z możliwością ich wykorzystania dla potrzeb geoturystycznych,
- stworzenie sieci stanowisk i obiektów geoturystycznych, szczególnie w Drawskim Parku Krajobrazowym,
- utworzenie transgranicznego geoparku „Epoka lodowcowa" na terenie czołowo-morenowym w okolicach Cedyni, Morynia, Chojny,
- rewitalizację i rozwój funkcji uzdrowiskowych oraz turystyczno-rekreacyjnych wybranych miejscowości, np. Morynia, Myśliborza, Barlinka, Połczyna-Zdroju, Czaplinka, Szczecinka, Polanowa, Białego Boru,
- rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz wsi letniskowych,
- ochronę istniejących walorów kulturowych, historycznego osadnictwa wiejskiego i układu urbanistycznego miast,
- utrzymanie istniejącej bazy turystycznej i niedopuszczenie do jej nadmiernej rozbudowy,
- rozwój sieci szlaków turystyki pieszej, rowerowej, konnej i kajakowej, z towarzyszącą infrastruktura (wypożyczalnie rowerów, kajaków i innego sprzętu wodnego itd.),
- rozwój kąpielisk nad wybranymi jeziorami o znacznej odporności na degradację, oraz prowadzenie stałego monitoringu środowiskowego na takich akwenach,
- rewitalizację zdegradowanych zbiorników jeziornych, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- likwidację ośrodków wypoczynkowych zagrażających środowisku lub dostosowanie ich do standardów spełniających wymogi ochrony środowiska.

Barlinek

Pojezierze Drawskie

Obszary równin sandrowych

Na tych obszarach proponuje się następujące działania i funkcje użytkowe:

- utrzymanie i rozwój gospodarki leśnej na ubogich glebach, rozwiniętych na łatwo przepuszczalnym podłożu piaszczystym i piaszczysto-żwirowym, w celu realizacji Krajowego Programu Zwiększenia Lesistości oraz ustalenia racjonalnych granic rolno-leśnych, uwzględniających jakość gleb,
- ochronę najcenniejszych zbiorowisk borów i utrzymanie ich zwartości,
- przebudowę drzewostanu zbiorowisk leśnych zgodnie z istniejącymi warunkami edaficznymi (glebowymi i wilgotnościowymi), w celu osiągnięcia i utrzymania wielogatunkowych lasów mieszanych bardziej odpornych na degradację oraz inwazję szkodników,
- racjonalne wykorzystanie turystyczno-rekreacyjne i wypoczynkowe jezior rynnowych na obszarach sandrowych i przylegających do nich terenów leśnych,
- ochronę powierzchniowo bezodpływowych zagłębień i kotlin wytopiskowych o chłonnym reżimie hydrologicznym, jako miejsc szczególnie ważnych z punktu widzenia ochrony zasobów wód podziemnych,
- wskazanie terenów możliwej eksploatacji kruszywa mineralnego, z uwzględnieniem niekorzystnego oddziaływania takiej działalności na środowisko przyrodnicze,
- stały monitoring terenów eksploatacji surowców mineralnych,
- rekultywację miejsc poeksploatacyjnych, celem stworzenia nowych terenów wypoczynkowo-rekreacyjnych,
- likwidację wysypisk śmieci na terenach sandrowych, w celu ograniczenia zanieczyszczenia wód podziemnych,
- utrzymanie racjonalnego wykorzystania szlaków kajakowych na rzekach południowego skłonu Pomorza (np. Drawie, Piławie, Gwdzie) z wyznaczeniem stref obsługi takiego ruchu turystycznego,
- wskazanie miejsc dla rozwoju drobnego przemysłu.

Drawieński Park Narodowy

Obszary równin aluwialnych i pradolin

Biorąc pod uwagę stan środowiska przyrodniczego tych obszarów oraz ich potencjał proponuje się następujące działania:

- ochronę wód podziemnych i powierzchniowych,
- utrzymanie i zrównoważony rozwój gospodarki hodowlanej w oparciu o naturalne pastwiska na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych,
- utrzymanie i rozwój gospodarki leśnej na jałowych glebach piaszczystych terenów pradolinnych oraz na obszarach występowania wydm śródlądowych (np. równiny Wkrzańska i Goleniowska),
- ochronę torfowisk na niskich terasach pradolinnych oraz w dolinach rzecznych,
- czynną ochronę przyrody na niektórych obszarach chronionych, np. w Dolinie Dolnej Odry, na Wyspie Karsiborskiej ect.,
- stworzenie możliwości uprawiania turystyki kwalifikowanej w Dolinie Dolnej Odry.

Międzyodrze

Obszary równin zastoiskowych

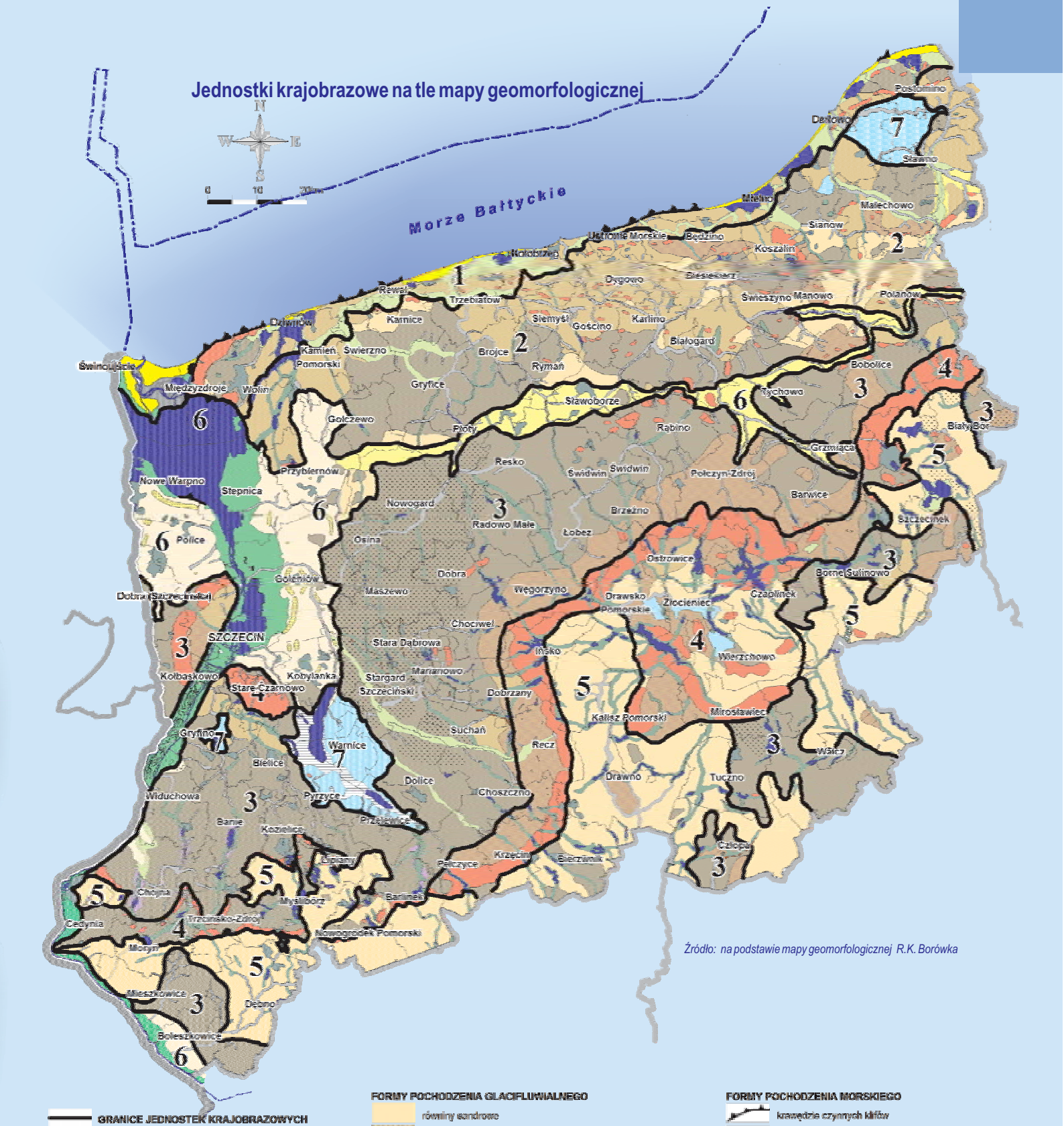
Na tych obszarach proponuje się następujące działania i funkcje użytkowe:

- ochronę gleb wysokiej jakości,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej na terenach rolniczych,
- ochronę jeziora Miedwie, największego zbiornika wody pitnej na Pomorzu, a w szczególności niedopuszczenie do jego eutrofizacji w związku z bezpośrednim sąsiedztwem terenów rolniczych,
- wyznaczenie miejsc możliwej eksploatacji surowców mineralnych o znaczeniu lokalnym (iłów oraz kredy jeziornej), z uwzględnieniem oddziaływania tej eksploatacji na środowisko przyrodnicze,
- racjonalne wykorzystanie i rekultywację obszarów poeksploatacyjnych,
- utrzymanie i wprowadzenie zadrzewień śródpolnych (ochrona gleby przed erozją wietrzną).

Równina Pyrzycka

Jednostki krajobrazowe na tle mapy geomorfologicznej

Źródło: na podstawie mapy geomorfologicznej R.K. Borówka

GRANICE JEDNOSTEK KRAJOBRAZOWYCH

1 Strefa brzegowa Bałtyku
2 Nadmorski pas wysoczyznowy
3 Środkowo-pomorski obszar wysoczyznowy
4 Pomorski obszar czołowo-morenowy
5 Obszary równin sandrowych
6 Obszary równin aluwialnych i pradolin
7 Obszary równin zastoiskowych

FORMY POCHODZENIA LODOWCOWEGO

- wzgórza moren czołowych
- wysoczyzny morenowe płaskie
- wysoczyzny morenowe faliste
- wysoczyzny morenowe pagórkowate
- wysoczyzny morenowe z licznymi drumlinami

FORMY POCHODZENIA GLACIFLUWIALNEGO

- równiny sandrowe
- sandry z licznymi wytopiskami
- terasy kamowe
- krawędzie pradolin i ich dna wypełnione osadami bagiennymi i mineralnymi
- równiny płaszczyste akumulacji wód roztopowych i szerokich
- równiny akumulacji osadów zastoiskowych / mułki i iły warwowe /
- ozy
- rynny subglacjalne
- zagłębienia i kotliny wytopiskowe / wypełnione osadami bagienno-jeziornymi /

FORMY POCHODZENIA RZECZNEGO I RZECZNO - MORSKIEGO

- krawędzie i dna dolin rzecznych
- dna dolin umożliwiających oraz równiny bagien fluwiogenicznych
- równiny deltowe

FORMY POCHODZENIA MORSKIEGO

- krawędzie czynnych klifów
- krawędzie martwych klifów

FORMY POCHODZENIA LIMNICZNEGO

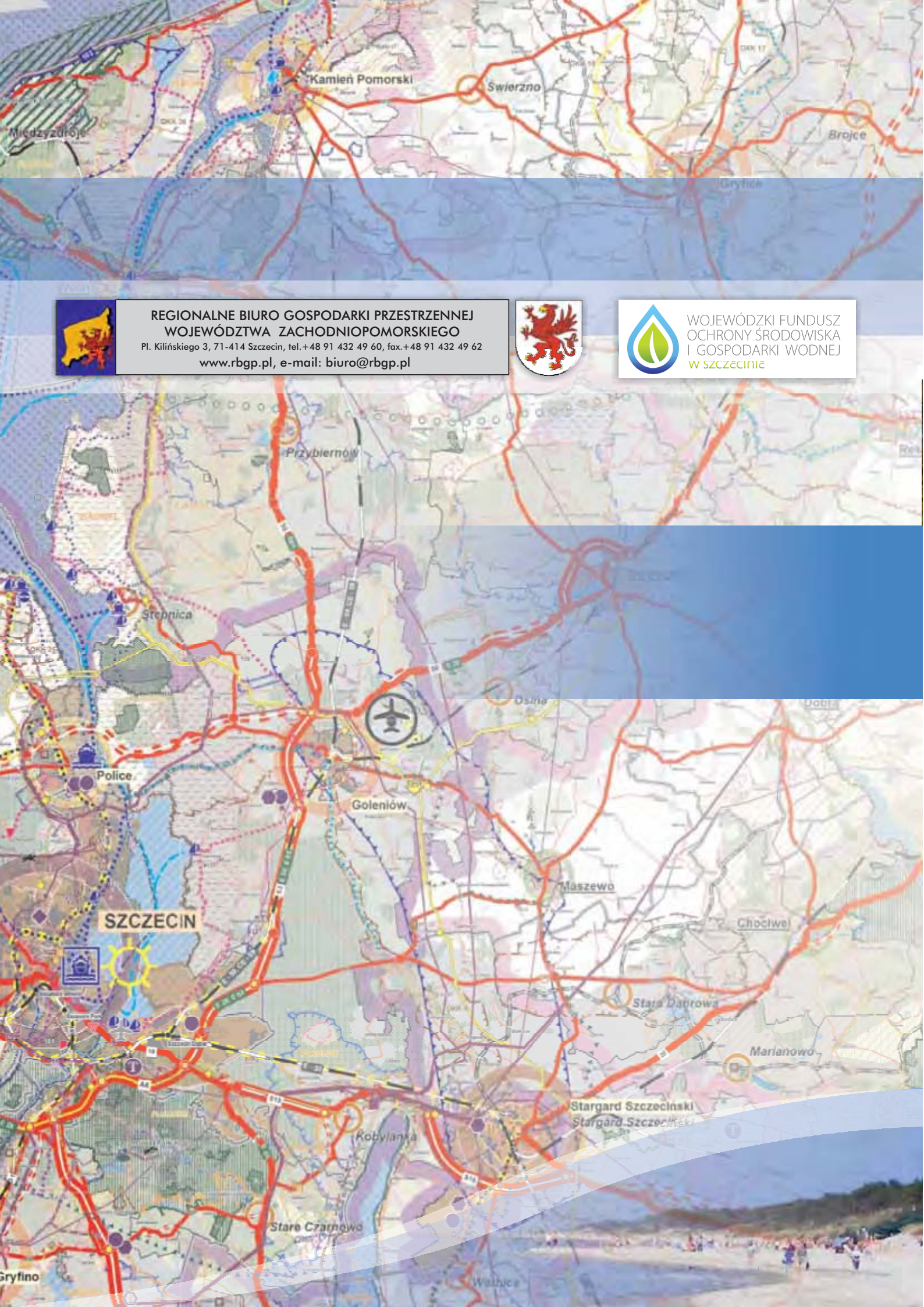
- równiny akumulacji jeziornych /kreda jeziorna/

FORMY POCHODZENIA EOLICZNEGO

- obszary występowania wydm nadmorskich oraz form deflacyjnych
- obszary występowania wydm śródlądowych oraz eolicznych piasków polarowych na równinach płaszczyznowych

POZOSTAŁE OZNACZENIA

- granice gmin
- granica województwa
- granica państwa (lądowa)
- wody powierzchniowe

REGIONALNE BIURO GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO
Pl. Kilińskiego 3, 71-414 Szczecin, tel.+48 91 432 49 60, fax.+48 91 432 49 62
www.rbgp.pl, e-mail: biuro@rbgp.pl

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W SZCZECINIE